

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DE LES ERMITES GR-176

2a Etapa : CASTELLADRAL – SANTA FE DE VALLDEPERES
SANT VICENÇ DE NAVEL – LA CASANOVA (MONTMAJOR)

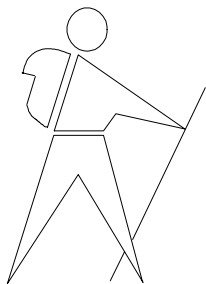
13 de gener de 2008

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7 h
Castelladral. Esmorzar.	9 h
Inici de l'excursió.	9 h 30 min
La Llastanosa. Reagrupament.	10 h 40 min
	10 h 50 min
Santa Fe de Valldeperes. Reagrupament.	11 h 50 min
	12 h
Sant Vicenç de Navel. Reagrupament	13 h
	13 h 15 min
La Casanova (Montmajor). Final d'etapa.	14 h 15 min
Sortida cap a Montmajor.	14 h 30 min
Montmajor. Dinar i visita.	15 h
Sortida cap a Vilanova i la Geltrú.	17 h
Vilanova i la Geltrú.	19 h 30 min

Notes.-

- ** Esmorzarem a Castelladral (si ens obren l'alberg). Dinarem a Montmajor; hi ha un parell de restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom**.
- ** Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (**680102567**). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dissabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

RUTA DE LES ERMITES GR-176

2a Etapa : CASTELLADRAL – SANTA FE DE VALLDEPERES
SANT VICENÇ DE NAVEL – LA CASANOVA (MONTMAJOR)

13 de gener de 2008

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

Castelladral (645 m) (pal indicador).- Carretera B-423 (Súria-Castelladral). Es creua i es continua per ella a l'esquerra.

0:05	0:05	0,345
------	------	-------

Bifurcació (630 m).- Es deixa la carretera, a la dreta hi ha una confluència de camins, es deixa una pista a la dreta, una altra a l'esquerra i es pren un camí al mig de les dues pistes que es fica al bosc.

0:05	0:10	0,745
------	------	-------

Bifurcació (620 m).- S'arriba a una pista que per l'esquerra prové de la carretera i se la segueix a la dreta per la carena, més endavant es baixa fort. Abans de la riera es deixen dues pistes a l'esquerra.

0:23	0:33	2,405
------	------	-------

Riera d'Hortons (430 m).- Es creua a gual i es continua per la pista que se seguia.

0:01	0:34	2,475
------	------	-------

Bifurcació (440 m).- S'arriba en una pista i se la segueix a l'esquerra.

0:03	0:37	2,675
------	------	-------

Bifurcació (465 m)(pal indicador).- Es puja per una pista a la dreta. Es fa un llarg tram per aquesta pista i solament en dues ocasions es deixa per fer drecera; es deixen diverses pistes a ambdós costats.

0:32 1:09 4,855

La Llastanosa (595 m).- La casa queda a la dreta, es continua per la mateixa pista; hi ha una magnífica vista sobre Castelladral i de l'itinerari que s'ha efectuat. Passats uns 100 metres es deixa la pista i es puja a l'esquerra per un camí.

0:15 1:24 5,835

Collet de l'Obaga Negra (650 m).- Hi ha una cruïlla. Es deixen dues pistes a l'esquena, una a la dreta i es baixa per la del mig. De seguida es deixa aquesta pista i es baixa per un camí a l'esquerra, molt fort, en zig-zag, per dins el bosc al vessant oposat a la pujada.

0:06 1:30 6,135

Cruïlla (585 m).- Es travessa una pista i se segueix la baixada recte pel camí fins a trobar una altra pista on es va a la dreta.

0:08 1:38 6,485

Cruïlla (520 m).- Es baixa a l'esquerra. Més avall es deixa una pista a la dreta que creua el barranc, després se'n deixa una altra també a la dreta.

0:15 1:53 7,675

Bifurcació (445 m).- En una corba es deixa la pista i es va a la dreta per un camí que fa dreuera, en tornar a la pista se la segueix a la dreta

0:03 1:56 7,875

Riera de Valldeperes (425 m)(pal indicador).- Bifurcació; punt d'inici-final de la variant GR-176-1 que per la pista de l'esquerra, sud, va a Cardona. El GR-176 continua per la pista que se seguia, es travessa la riera i es gira a l'esquerra. Als 50 metres es deixa la pista i es pren un camí a la dreta que és una dreuera. Aquest camí puja fort i passa pel costat d'un camp de conreu, es deixa cal Misèries a la dreta i un cobert a l'esquena.

0:09 2:05 8,325

Bifurcació (470 m).- Es va a la dreta per la pista que puja, a 40 metres es troba l'accés a Santa Fe de Valldeperes (pal indicador), es puja a la dreta per la pista.

0:02 2:07 8,475

Santa Fe de Valldeperes (470).- La casa i l'església queden a la dreta. A 350 metres es deixa can Mas a la dreta i més endavant can Perejoan a l'esquerra.

0:14 2:21 9,465

Bifurcació (535 m).- S'arriba a la carretera i se la segueix a la dreta.

0:07 2:28 9,955

Bifurcació (560 m) (pal indicador).- Es deixa la carretera i es va a l'esquerra per una pista, tot se-

guit, en una bifurcació es va a la dreta. Es deixen diverses pistes.

0:27 2:55 11,805

Bifurcació (495 m).- Es retorna a la carretera i se la segueix a l'esquerra. Es creua la riera de Navel per un pont.

0:10 3:05 12,535

Bifurcació (455 m).- Es deixa la carretera que va al nucli de Navel i es va a la dreta per una pista.

NOTA.- Des d'aquest punt es pot seguir fins a Navel per anar a visitar l'ermita de Sant Vicenç de Navel i després retornar al GR.

0:02 3:07 12,640

Bifurcació (455 m).- Es deixa la pista i es va a la dreta per un camí; als 40 metres s'arriba a una pista i es va a la dreta per ella.

0:10 3:17 13,290

Bifurcació (450 m)(pal indicador).- Es va a l'esquerra.

0:05 3:22 13,530

Cruïlla (445 m).- Es travessa una pista i es va recte, nord-est, per una pista que puja, es porta la rasa de l'Hospital a l'esquena.

0:34 3:56 16,000

Bifurcació (610 m).- Quasi dalt de tot es deixa la pista i es va a l'esquerra per un corriol que planeja i travessa el tàlveg.

0:06 4:02 16,450

La Casanova (610 m).- Es deixa la casa a l'esquena i es gira a l'est-nordest per la pista de la dreta.

0:04 4:06 16,710

Bifurcació (625 m).- Carretera, es gira a l'esquerra; més endavant es deixen unes cases a la dreta.

En aquest punt ens recollirà l'autocar per portar-nos a Montmajor.

SANTA FE DE VALLDEPERES

El lloc de Valldeperes és documentat des del 977, i l'església es troba documentada el 1139, com a Sant Fe de Valle de Peras. Segurament que en un principi devia ser independent, però ràpidament la trobem vinculada a Castelladral.

L'ermita és un edifici romànic del segle XII, que segueix l'esquema generalitzat en l'àmbit rural, és a dir, una sola nau amb absis. Al segle XVII, fou reformada, es sobrealçà la volta i es bastiren dues capelles laterals a manera de creuer per col·locar-hi retaules. També es va remodelar el mur frontal, on s'hi féu un portal modern. Cal destacar també l'espadaña, que té un cos d'edifici afegit que sembla un comunidor. Segurament el valor més important d'aquesta església, són els dos retaules barrocs, que s'aconseguien salvar de la destrucció del 1936. Estan dedicats a la Mare de Déu del Roser i a Sant Isidre i Sant Galderic.

El retaule del Roser, està situat al braç nord del creuer. La seva estructura és de fusta, feta amb columnes corínties i entaulaments, que emmarquen quadres pintats a l'oli. Aquest quadres són els elements de més interès, primer perquè se'n conserven pocs exemplars amb pintura i, en segon lloc, per la qualitat artística que tenen. Al carrer central del retaule s'hi troba la imatge de la Verge del Roser amb sant Domènec, santa Apol·lònia i el Calvari. En els quadres hi trobem diferents moments de la Passió de Jesús, moments de la seva infantesa, vida pública, i els temps finals de la Verge. A cada costat del retaule, fet amb fusta policromada, hi ha un àngel que aguanta una cinta plena de fruits i flors, i que acaben en un medalló amb el lliri de tres flors, símbol de la virginitat de Maria abans, durant i després del part. No se sap l'autor del retaule ni la data exacte, però es poden datar dins del segle XVII, com el de Sant Isidre, per la similitud de les columnes.

El retaule de Sant Isidre i Sant Galderic, està situat al braç sud del creuer. És un petit retaule, i la seva originalitat està en el fet d'estar dedicats a dos sants protectors de la pagesia. Al carrer central hi ha dues fornícules, una per cada imatge dels sants. A cada costat, hi ha un relleu amb l'escena més coneguda de la vida d'aquests sants: la dels bous llaurant miraculosament, mentre el sant pregava; la diferencia està en què amb sant Galderic els bous treballen sols mentre que amb Sant Isidre ho fan conduïts per àngels.

SANT VICENÇ DE NAVEL

Aquesta església s'aixeca al peu de la riera de Navel i del camí ral que des de Cardona anava a Serrateix. L'any 956 el vescomte del Berguedà, va donar aquesta església al monestir de Sant Salvador de la Vedella. L'any 983 torna a aparèixer com a límit d'una donació feta pel comte Oliba Cabreta al monestir de Santa Maria de Serrateix. L'any 990 la comtessa Ermengarda, vídua del comte Oliba Cabreta, i el seu fill Oliba, el futur abat i bisbe Oliba, feren donació de l'alou de Navel a un home anomenat Oriol, del comtat de Berga. L'església quedà finalment subjecta al monestir de Sant Salvador de la Vedella. Se sap que mai va arribar a ser parròquia, i al segle XVIII apareix com a sufragània de Santa Maria de Serrateix.

L'edifici és d'estil típic romànic rural del segle XII. És una església petita que consta d'una sola nau coberta amb volta de canó, acabada cap al cantó de llevant per un absis cobert amb un quart d'esfera. Els murs no tenen cap tipus d'ornamentació. Al centre de l'absis hi ha una finestra de doble esqueixada, coberta amb un arc de mig punt adovellat. La porta d'entrada ha estat totalment transformada, es troba al mur de migjorn. El mur de ponent, al qual s'hi va afegir un porxo, és coronat per un campanar d'espadanya, amb dues obertures.

MONTMAJOR

El terme de Montmajor, de 75,83 km², és el més extens de la comarca del Berguedà i es troba a l'extrem sud-occidental, al límit amb el Bages i el Solsonès. El sector principal és entre la riera de Navel (límit oriental) i l'aigua d'Ora (en part límit occidental) i hi forma un pronunciat entrant el terme parroquial de Peguerols (del municipi solsonenc de Navès). També drenen aquest sector les rieres de l'Hospital i de Gargallà, tributàries, com les anteriors, del Cardener per l'esquerra. Limita, a més, al nord amb l'Espunyola, a l'est amb Montclar i Viver i Serrateix, i al sud amb el de Cardona (Bages). Té els enclavaments de Comesposades i de Catllarí dins el Berguedà i el de Valielles dins el Solsonès. El sector principal del terme de Montmajor comprèn les antigues parròquies i els pobles de Montmajor, Sorba i Gargallà; les caseries del Pujol de Planès, Sant Feliu de Lluelles i Correà (compartida aquesta darrera amb el terme municipal de l'Espunyola), els Rasos de Peguera, i les antigues quadres i esglésies de l'Hospital, Aguilar, Querol, Codonyet, Fígols i Sant Jaume de la Boixedera.

Al pla de Montmajor, a l'extrem nord-est del sector principal, es formà el poble de Montmajor, capital administrativa del municipi, al peu d'un turó on al segle X es va construir el primer castell. El poble és modern, format des del començament del segle XX, en què es va construir la nova església parroquial de Sant Sadurní (1918) i l'edifici de l'ajuntament (abans l'ajuntament es reunia a Gargallà) a l'entorn d'una plaça on cada dimecres se celebra el mercat setmanal. L'actual església parroquial és molt senzilla; a l'interior es conserven els retaules barrocs procedents del Pujol de Planès, concretament el retaule major de Sant Esteve (1628-35, obra de Miquel Vidal) i el del Roser (1726).

Del castell de Montmajor només queden les restes d'una torre circular del segle XI i una part del fossar que l'envoltava, i també les restes de l'església de Sant Sadurní de Montmajor, un petit edifici del

qual només es conserven unes poques filades del mur de la nau i que és documentat des de l'any 1050.

El castell de Montmajor, esmentat ja el 1170, formà part del vescomtat de Berga i fou propietat del famós trobador Guillem de Berguedà, que el llegà el 1187 al seu germà Berenguer. Després de l'extinció del vescomtat, és documentat en poder del vescomte de Cardona Ramon Folc el 1243, que el cedí a la seva germana Geralda, abadessa de Valldaura, com a dotació per al monestir, i posteriorment en poder de Pere de Berga, castlà del castell de Berga; la seva néta, la comtessa Sibila de Pallars, el cedí el 1309 a Jaume II. En foren feudataris els Ferrer de Castellet. Martí de Riquer identifica el castell de Montmajor amb les restes (una torre ben conservada i fonaments de muralles i l'església) del serrat de Can Sabata, que domina l'antic camí ral de Berga a Cardona i l'actual població.

El 17 de gener se celebra la festa major de Sant Antoni Abat i, el primer diumenge de setembre, la de Sant Llop.

BIBLIOGRAFIA

- ** Hipermapa de Catalunya:
<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/actuacions/territori/hipermapa.jsp>
- ** Hiperenciclopèdia (Comarques)
<http://www.grec.net/cgi-bin/sumaricl.pgm>
- ** Ruta de les Ermites
<http://www.totnavas.com/cen/menu06marxa02.html>
- ** Montmajor
<http://www.montmajor.diba.es/>

Agustí Poch. Gener 2008

